

KRALJEVINA JUGOSLAVIJA

UPRAVA ZA ZASTITU

Klasa 19 (1)

INDUSTRIJSKE SVOJINE

Izdan 1. Novembra 1930.

PATENTNI SPIS BR. 7464

Zoltan Thomka, Budapest, Mađarska.

Sprava za čuvanje željezničkih šina od pomicanja.

Prijava od 8. oktobra 1929.

Važi od 1. februara 1930.

Predmet pronalaska ima za cilj da pomenje željezničnih šina i otuda proističuće dobro poznate nezgode spreči na najprostiji način.

Prema pronalasku stvorena nova sprava razlikuje se od dosada primenjivanih takvih sprava prvo jednostavnom konstrukcijom i načinom izvođenja bez primene ikakvih razrešljivih sastavnih delova i usled toga neuporedivo manjim nabavnim troškovima i drugo nepomično čvrstim držanjem i trajnošću, neograničenom mogućnošću primene, kao i nepotrebnošću makakvog nadzora, održavanja ili opravke.

U bitnosti ta se sprava sastoji od podnožja za šinu naročite vrste nameštenog u vidu pijavice od najprostijeg pljoštog gvožđa, koje se naslanja na podmetač šine ili neposredno na prag i time veoma čuva šinu od podužnog kretanja, te pri tome nastala naprezanja se pouzdano prenose na prag.

Mala cena sprave omogućava upotrebu iste na proizvoljno velikom broju pragova tako, da se na celu podlogu dele sile, koje prouzrokuju pomicanje i na taj način pritisak na pojedine pragove postaje tako mali, da njihovo labavljenje ili pomicanje postaje gotovo isključeno.

Pritvrđenje pomenutih pijavica vrši se prema pronalasku prosto na taj način, da se to pljošte gvožđe u usijanom stanju stavlja oko stope šine i oba mu se kraja unutra povrnu i dobro se prikuju na rubovima stope šine tako, da je obuhvataju u

vidu pijavice- Usled hlađenja nastalim skupljanjem se ta pijavica nepomično pritvrđuje na stopi šine.

Nacrti pokazuje dva oblika izvođenja te sprave.

Sl. 1 i 2 pokazuju prvi oblik izvođenja pijavice u čeonom i u bočnom izgledu.

Sl. 2 i 3 pokazuju drugi oblik izvođenja pijavice takođe u čeonom i u bočnom izgledu.

Prema tome je na stopi 1 šine 2 sa obe strane praga 3 obično pritvrđene šine 4 nameštena pijavica 5 od pljoštog gvožđa prema pronalasku, koje usled skupljanja stoji tako čvrsto na stopi šine, kao da je izjedna izrađena sa šinom. Sile koje nastupaju u podužnom pravcu šine 2 prenose se dakle sigurno i potpuno na podmetač 4 pa usled toga i na prag 3, čije se kretanje sigurno sprečava kamenom podlogom, pošto se sila deli na veliki broj pragova (odn. na sve pragove). Dakle usled te podele sila ne može da nastupi labavljenje šinskih klinova i vrtneja 6.

Pijavica se prethodno celishodno savije u oblik U, pri čemu je odstojanje oba kraja manje za meru toploinog istežanja na crvenom usijanju od stope šine tako, da pijavica može da se namakne samo u zagrejanom stanju i usled toga se ona automatski zategne, pošto se ohladi.

Prema drugom obliku izvođenja na sl. 3 i 4 pijavica 5 je snabdevena još sa potpornim krakom 7, koji direktno naleže na pragu 3. Time je isključeno naprezanje pod-

metača 4 i osigurano je još bolje prenošenje sila.

Ako se osim toga, kao što je to na priloženom primeru urađeno, još taj krak i pritvrdi (na pr. tir ond-vrtanjem), to je time sprečeno podužno kretanje šine u oba pravca i usled toga se može smanjiti na polovinu broj sprava za pritvrđivanje.

Kod toga su postrojenja prema tome podmetači potpuno obezterećeni, pa su čak bolje pritisnuti i na niže. Inače se takvo postrojenje može primeniti tamo, gde nisu predviđeni naročiti podmetači za šinu.

U oba slučaja može se prijanjanje pijavice za stopu šine povisiti još i time, da se na rubovima stope šine kakvim oštrim oruđem napravi malo udubljenje odn. da se rubovi izrapave. Pri nabijanju krajeva usijanih pijavica prodire tada materijal iste u udubljenja i obrazuje zupce, koji prouzrokuju još veći otpor na suprot pomeranju.

Patentni zahtevi:

1. Sprava za čuvanje željezničkih šina od pomicanja, naznačena time, da se sastoji od pljoštog gvožđa u usijanom stanju namaknutog oko stope šine, koju obuhvata

kao pijavica sa svoja dva unutra savijena kraka, koje se pljošte gvožđe čvrsto drži na stopi šine posle ohlađenja usled skupljanja i odupire se o čvrsti podmetač šine.

2 Sprava po zahtevu 1, naznačena time, da se sastoji od stremenaste pijavice, kod koje je u ladnom stanju razmak krakova, koje treba saviti, manji od širine stope šine, koja se pijavicama pritvrđuje na stopi šine tako, da naleže svojim rubom na podmetač šine.

3. Sprava po zahtevu 1 i 2, naznačena time, da je odstojanje krakova pijavice manje od širine stope šine za razliku toplotnog istezanja na crvenom usijanju.

4. Sprava po zahtevu 1, naznačena time, da je šinu obuhvatajuća pijavica snabdevena na dole upravljanim krakom radi odupiranja o prag.

5. Sprava po zahtevu 4, naznačena time, da je na dole pružajući se krak pijavice spojen sa pragom.

6. Sprava po zahtevima 1 do 5, naznačena time, da su rubovi stope šine izrađeni na mestu naleganja pijavice.

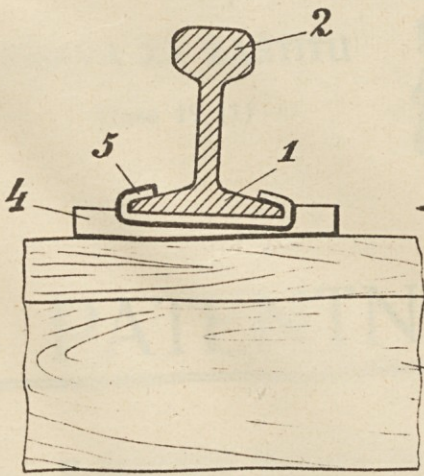

Fig. 1.

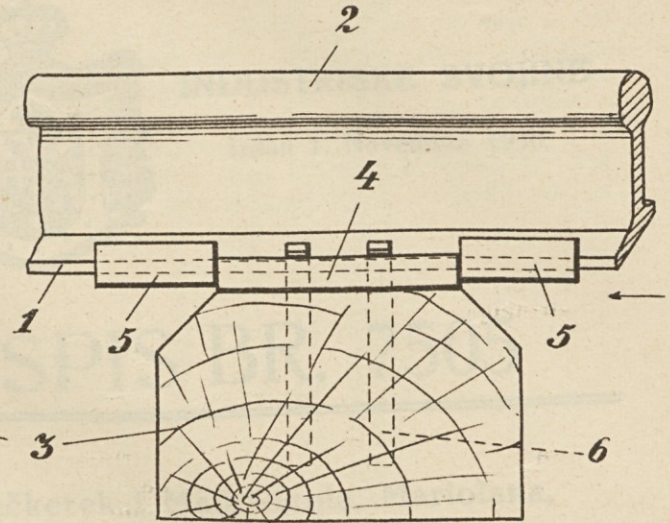

Fig. 2.

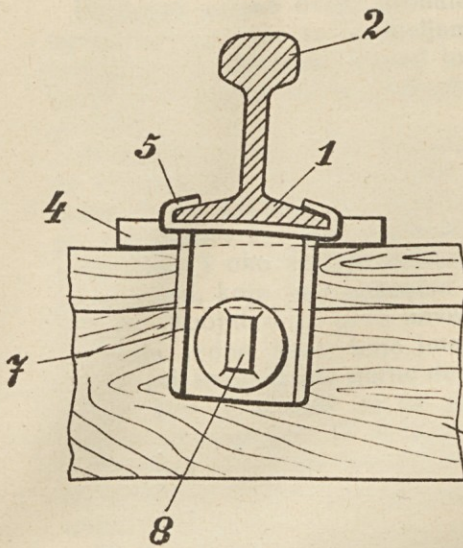

Fig. 3.

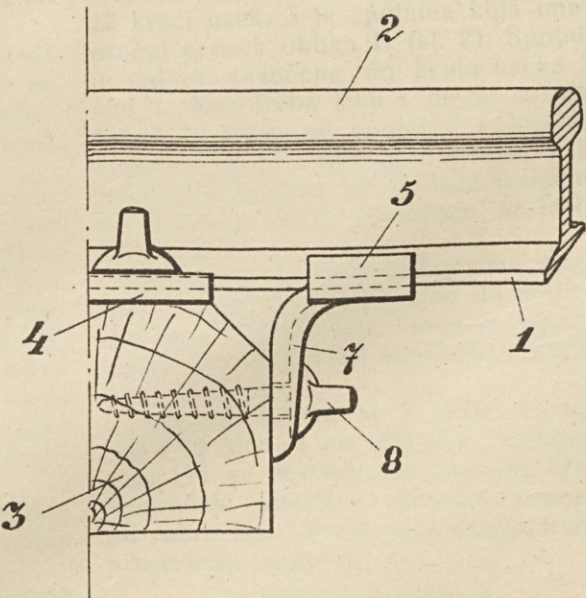

Fig. 4.

